

ste, om man sagde: Nu vel, vi har forskellige Opfattelser, men lad de forskellige Fremgangsmaader nu prøves ved Siden af hinanden, og lad de unge vælge, hvad de foretrækker.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Anders Lebeck har Ordet for en kort Bemærkning.

Anders Lebeck: Det ærede Medlem Hr. Zahle sagde, at ingen kunde sidde mere selvstændig paa sin Ejendom end Folk, dersad inde med Jord, som er i offentligt Eje, og jeg skal slet ikke nægte, at det godt kan være Tilfældet her under disse særlige Forhold; men det var absolut ikke Tilfældet nede hos os. Vi havde de saakaldte Rente-gaarde, der i meget lignede disse Ejendomme med Jord i offentligt Eje; Staten havde en lignende Ret til at udøve Kontrol, og vi vidste alle sammen af Erfaring, at hver Gang en Mand fik en saadan Ejendom, vovede han ikke mere at stemme frit, han stemte ikke dansk, men tysk og følte sig afhængig. Det nytter ikke noget at nægte, at en hensynsløs Stat under givne Forhold vil kunne benytte dette Afhængighedsforhold til ogsaa at øve et politisk Tryk. Man sidder meget sikrere paa sin private Ejendom, end man sidder som Statsfæster. Men i øvrigt kan jeg kun slutte mig til de Bemærkninger, som den højtærede Landbrugsminister kom med, at naar man har Tro til, at det Princip, man hævder, er det rigtige, saa skal man lade de unge Folk vælge i Frihed, hvad de helst vil have. Lad det blive et frit Valg, og lad de to Systemer kæmpe frit med hinanden.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen har Ordet for en kort Bemærkning.

Niels Frederiksen: Jeg skal ikke foreløbig blande mig i Diskussionen om Godheden af de to Principper; men der var en enkelt Bemærkning fra den højtærede Landbrugsminister, som kalder mig frem, den nemlig, at det er særlig generende Indskrænkninger i Besiddelsesforholdet, der bydes Nybyggerne efter Loven af 4. Oktober 1919, saa stærke Indskrænkninger, at den højtærede Landbrugsminister talte om et Stavnsbaand. Jeg vil gerne protestere imod dette og kun gøre opmærksom paa, at der er jo Statskontrol med Statshusene efter begge Love, saa længe som Staten har Pant i Jord og Bygninger eller i det ene Tilfælde i Bygningerne alene. Jeg tror, man skræmmer ganske overordentligt ved at fremføre en Paastand som den her

citerede. Forholdet er kun det simple, at Staten fører Kontrol med Ejendommen, saa længe den har en stor Prioritet i den, en lempelig og ikke paa nogen Maade generende Kontrol; vedkommende Bruger faar Skøde paa sin Ejendom som enhver anden Landbruger i Danmark, men saa længe han er Skyldner til Staten for Byggelaanet, er han endnu underkastet den Kontrol, som Staten dikterer for at sikre sig, at Pantet bliver røgtet tilfredsstillende. De indskrænkende Bestemmelser er knyttet til Laanet, der i det væsentlige er et Laan til Bygningerne, og jeg paaastaar dristigt, at naar Laanet er udbetalt, sidder vedkommende lige saa frit paa sin Ejendom som en hvilken som helst anden Ejer af Landbrug i Danmark.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Korsgaard har Ordet for en kort Bemærkning.

Korsgaard: Den højtærede Landbrugsminister udtalte i sin sidste Tale saadant noget som, at naar man gav Tilskud til disse Husmandsbrug, kunde dette side-stilles med, at man gav Tilskud til Bolig-byggeriet i København. Dette er ikke fuldt ud rigtigt, højest halvt rigtigt, idet der ganske vist gennem disse Brug skabes en Bolig, men Hensigten med at give Tilskud er ikke udelukkende at skabe en Bolig, men tillige at skabe et Erhverv. Jeg maa mene, at dette er en meget vigtig Side af Sagen. I øvrigt maa jeg ogsaa hævde, at det, man giver til Husmandsbrug, finder ikke blot Udtryk i det, man giver kontant, men man maa medregne den Fordel, de, der faar Tilskud, faar derigennem, at de faar Pengene til en væsentlig lavere Rente end den, som Staten selv kan skaffe Penge til, og følgelig til en meget lavere Rente end den, de selv vilde kunne skaffe dem til. Naar man giver disse to Fordele, er Hensigten fornuftigvis ikke alene at skaffe Boliger, men tillige at skabe Erhverv. Det er mig en stor Glæde, at man gør det, og ikke mindst er det mig en stor Glæde, at den højtærede Landbrugsminister, som ellers ikke synes at ville støtte Erhvervslivet paa kunstig Maade, netop herigennem ad kunstig Vej gaar med til en for øvrigt meget rigtig Støtte af dette Erhverv.

Landbrugsministeren (Madsen-Mygdal): Det ærede Medlem Hr. Korsgaard maa have misforstaaet mine Udtalelser, naar han har faaet den Opfattelse, at jeg skulde mene, at hele dette Spørgsmaal drejer sig om Boligers Opprettelse. Jeg udtalte, at naar